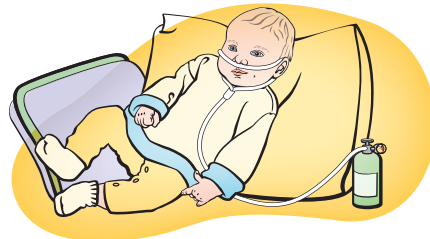

Šta Je Bronhopulmonalna Displazija (BPD)?

BPD je hronično oboljenje pluća koje se dešava kod nekih beba, koje su rođene prerano (nedonoščad). BPD se još naziva i hronično oboljenje pluća novorođenčadi. Definiše se kao potreba za dodatim kiseonikom duža od 28 dana, kod dece koja su rođena pre 32. nedelje gestacije, i obično se dešava kod dece koja su rođena pre 28. nedelje trudnoće (7 meseci gestacije). Što je beba rođena ranije, i što je manja njena težina na rođenju, veća je šansa da će imati BPD. Trenutno je BPD, najčešće hronično oboljenje pluća dece u Sjedinjenim Američkim Državama.

KOJI JE UZROK BPD?

BPD je uzrokovan pre svega, nemogućnošću pluća da se dobro razviju nakon rođenja. Nedonoščad imaju nedovoljno razvijena pluća i obično imaju probleme s disanjem na rođenju. Nakon rođenja, infekcija, upala i tečnost u plućima mogu pogoršati već postojeće probleme sa plućima novorođenčeta. Takođe, tretman koji je neophodan bebi da bi preživela (npr. terapija kiseonikom i mehanička ventilacija) mogu oštetiti pluća. Sve ovo može uticati negativno na normalan razvoj pluća i ujedno povećati rizik za BPD. Neke bebe su u većem riziku i zbog nasledne (genetičke) predispozicije.

KOJI SU SIMPTOMI BPD?

Simptomi su različiti, neke bebe imaju malo ili nimalo problema, dok druge imaju teške ozbiljne simptome. Mogući simptomi su:

- Ubrzano disanje (u miru ili pri hranjenju, plakanju)
- Kašalj
- Zviždanje (zviždeći zvuk kada beba izdiše vazduh)
- Uvlačenja mekih tkiva grudnog koša (uvlačenje prostora ispod i između rebra)
- Lepršanje nozdrva (širenje nozdrva pri disanju), posebno pri udisanju vazduha

PRAĆENJE SIMPTOMA KOD VAŠE BEBE

Promene u bebinom izgledu i ponašanju mogu nam ukazati na to da li se beba razboljeva. Treba da uočite kako

se beba uobičajeno ponaša i izgleda. Kako diše? Koliko je uobičajeno aktivna? Promene u bebinom uobičajenom raspoloženju i ponašanju mogu biti rani znak bolesti. Ukoliko u tom smislu primetite bilo kakvu promenu kod vaše bebe, obavestite nadležnog lekara. Na primer, koliko brzo vaša beba diše u miru. Stopa disanja vašeg deteta predstavlja broj udaha u jednom minutu (60 sekundi). Svako dete ima različitu stopu disanja u miru, tokom spavanja, tokom aktivnosti. Pošto se stopa disanja menja iz sata u sat, opseg stope disanja se izračunava. Npr. novorođenče može imati stopu disanja u opsegu od 30 do 40 udaha u minuti. Starije dete normalno diše sporije nego beba ili malo dete. Npr. dete uzrasta 1 godinu ima stopu disanja od 15 do 20 udaha u minuti.

Da izračunate stopu disanja kod vašeg deteta, izbrojte udaha vašeg deteta kada je dete potpuno mirno ili spava. Uočite kako se grudni koš deteta podiže i spušta. Odredite stopu disanja vašeg deteta, tokom svake noći, tokom jedne nedelje, kada dete nema bilo kakav problem s disanjem. Zapišite izbrojane stope disanja kako biste mogli da ih pokažete nadležnom lekaru. Krajem nedelje vi ćete znati koji je opseg stope disanja vašeg deteta, odnosno najniže i najviše izbrojane vrednosti.

BRIGA MEDICINSKOG TIMA O VAŠOJ BEBI

Brigu o detetu sa BPD sprovodi medicinski tim, koji sačinjavaju:

- neonatolog (lekar za novorođenčad)
- pulmolog (lekar za pluća)
- lekar primarne prevencije (pedijatar ili porodični lekar)
- nutricionista, lekar koji se zalaže da ishrana vašeg deteta obezbedi njegov normalan rast i razvoj
- socijalni radnik, za pitanja zdravstvenog osiguranja, finansije, transport
- medicinske sestre, koje će vam dati odgovore na vaša pitanja nakon razgovora sa lekarom o zdravlju vašeg deteta

Vi i članovi bebine porodice ste takođe značajan do ovog tima. Medicinski tim mora biti uveren da ste osposobljeni da brinete o vašoj bebi. Bićete obučeni kako da postupate sa bebom kod svoje kuće nakon otpusta iz bolnice. Dobićete odgovore na sva pitanja i nedoumice u vezi sa zdravljem vašeg deteta.

ŠTA DA URADITE DA BISTE ZAŠTITILI VAŠU BEBU SA BPD?

Postoji nekoliko načina da zaštitite vašu bebu sa BPD:

1. Izbegnite infekcije

Virusi i ostali mikrobi mogu dovesti do infekcije u plućima. Oni mogu učiniti da vaše dete bude jako bolesno i mogu mu trajno oštetiti pluća. Da izbegnete infekcije učinite sledeće:

- Kada ste u kontaktu sa bebom, često perite ruke. Većina mikroorganizama može se preneti sa jedne na drugu osobu putem prljavih ruku (dodirom). Dobro oprane ruke mogu sprečiti širenje infekcije. Perite ruke gelovima i sapunom na alkoholnoj bazi i vodom.
- Izbegavajte ljude koji su bolesni. Držite vašu bebu podalje od bolesnih ljudi. Ukoliko je moguće, izbegnite da vaše dete boravi u jasicama ili na mestima gde bi moglo biti u kontaktu sa bolesnom decom. Izbegavajte gužve i tržne centre. Proverite da osobe (odrasli, deca), koji vam dolaze u posetu nisu bolesni.
- Vakcinacija. Vakcinište dete protiv infekcija. Vi i članovi vaše porodice treba da primite vakcinu protiv sezonskog gripa. I vaše dete može primiti ovu vakcinu ukoliko je starije od 6 meseci. Ako je za vaše dete suviše rano da primi ovu vakcinu, vi i svi koji brinu o bebi treba da se vakcinišu kako bi zaštitili bebu.

- Zaštita protiv infekcije uzrokovane Respiratornim Sincicijalnim Virusom (RSV). Deca sa BPD su u velikom riziku za ozbiljnu infekciju uzrokovanu RSV. Ovaj virus ima najveću aktivnost u periodu oktobar-mart. Preporučuje se da vaša beba jednom mesečno primi antitela koja će je štititi protiv RSV. Ova vakcina se zove Synagis® (Palivizumab). Informišite se kod nadležnog lekara o ovoj vakcini.

2. Izbegavajte duvanski dim i ostalo aerogađenje

Cigarete i duvanski dim utiču veoma nepovoljno na pluća. Vaše dete nikada ne bi trebalo da bude izloženo duvanskom dimu. Zabranite pušenje u vašoj kući. Ukoliko ste pušač, potražite stručnu pomoć da biste odmah prekinuli sa tom navikom.

Takođe, izbegnite ostala aerogađenja kad god je to moguće. Kada su visoke koncentracije ozona u vazduhu, vaše dete ne bi trebalo da izvodite napolje. Informišite se o kvalitetu vazduha.

Obezbedite sigurnost vašoj bebi dok spava. Ne dozvolite da joj bilo šta ograničava disanje. Koristite ravne, čvrste duške u krevetu/kolevci, ne stavljajte jastuke, mekane pokrivače, igračke, plišane životinje u krevet vašeg deteta. Dete treba da spava na leđima ili na boku, a ne na stomaku. Stavljanje deteta da spava na leđima smanjuje rizik od sindroma iznenadne smrti odojčeta (SIDS).

PLAN AKTIVNOSTI

- ✓ Saradnja sa medicinskim timom da biste naučili kako najbolje da brinete o detetu sa BPD
- ✓ Pratite simptome kod vaše bebe i uočite one koji su bitni za njeno zdravlje
- ✓ Dajte bebi kiseonik i ostalu terapiju kao po preporuci nadležnog lekara
- ✓ Obezbedite adekvatnu ishranu vašem detetu kako bi dobro napredovalo
- ✓ Učinite sve kako biste sprečili respiratorne infekcije
- ✓ Izbegavajte duvanski dim i aerogađenje

This information is a public service of the American Thoracic Society. The content is for educational purposes only. It should not be used as a substitute for the medical advice of one's health care provider.